

Економічні науки

УДК: 336.71

Примак Ю. Р.

аспірант кафедри обліку в кредитних і
бюджетних установах та економічного аналізу
Київський Національний Економічний Університет
імені Вадима Гетьмана

Примак Ю. Р.

аспірант кафедры учета в кредитных и
бюджетных организациях и
экономического анализа
Киевский Национальный Экономический Университет
имени Видима Гетмана

J. Prymak

postgraduate student of accounting in credit and
budgetary institutions and economic analysis department
Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman

**СУЧАСНІ УКРАЇНСЬКІ ТА МІЖНАРОДНІ МЕТОДИ АНАЛІЗУ
ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ
СОВРЕМЕННЫЕ УКРАИНСКИЕ И МЕЖДУНАРОДНЫЕ МЕТОДЫ
АНАЛИЗА ФИНАНСОВОЙ УСТОЙЧИВОСТИ БАНКОВСКОГО
УЧРЕЖДЕНИЯ**

**MODERN UKRAINIAN AND INTERNATIONAL METHODS OF
ANALYSIS OF FINANCIAL STABILITY BANKING INSTITUTION**

Анотація. У статті розглянуто сутність поняття фінансова стійкість банківської установи. Визначено головні зовнішні та внутрішні чинники, що впливають на фінансову стійкість. Розглянуто нормативи та головні

індикатори фінансової стійкості, що стверджені НБУ. Описані головні методи аналізу фінансової стійкості в Україні та світі, що діють на сьогоднішній день. Визначено особливості різноманітних методик аналізу фінансової ситуації, що дозволяють проводити ефективний аналіз поточного стану кредитної установи та надають можливість прогнозувати майбутні зміни в її діяльності. Надано ґрунтовні висновки, щодо результатів проведеного дослідження.

Ключові слова. Фінансова стійкість, методи аналізу, екзогенні фактори, ендогенні фактори, індикатори, норматив фінансової стійкості.

Анотація. В статье рассмотрена сущность понятия финансовая устойчивость банковского учреждения. Определены главные внешние и внутренние факторы, влияющие на финансовую устойчивость. Рассмотрены нормативы и главные индикаторы финансовой устойчивости, утвержденные НБУ. Описанные главные методы анализа финансовой устойчивости в Украине и мире, действующих на сегодняшний день. Определены особенности различных методик анализа финансовой ситуации, которые позволяют проводить эффективный анализ текущего состояния кредитного учреждения и предоставляют возможность прогнозировать будущие изменения в ее деятельности. Предоставлено основательные выводы, о результатах проведенного исследования.

Ключевые слова. Финансовая устойчивость, методы анализа, экзогенные факторы, эндогенные факторы, индикаторы финансовой устойчивости, норматив финансовой устойчивости.

Abstract. The article deals with the essence of the concept of financial stability of banking institutions. It determines the basic external and internal factors that affect the financial stability. It also considers standards and key indicators of financial stability, which were approved by the NBU. The article tells about the main methods of analysis of financial stability in Ukraine and all over the world. The author draws our attention to the features of the various

methods of analyzing financial situation that allow efficient analysis of the current state of the credit institution and make it possible to predict future changes in its activities. It provides the solid conclusions about the results of the conducted research.

Keywords. Financial stability, analysis methods, the exogenous factors, endogenous factors, indicators of financial stability, financial stability standard.

Вступ. Під впливом значних економічних перетворень, що можна спостерігати останнім часом в світі, значних змін зазнали різні макро- та мікро системи. Виключенням на стали банки. Повсякчас з'являються нові, раніше невраховувані фактори, що впливають на ризики банківської діяльності. А через тісні зв'язки, що існують в банківському секторі, проблеми одного його члена спроможні викликати затяжні кризові явища для всієї економіки.

Саме стійкість фінансової установи дає можливість попередити глобальні фінансові кризи. Аналізуючи сутність самого поняття фінансової стійкості можна відтворити головні проблеми з якими стикається банк в процесі своєї роботи.

Постановка проблеми. Для можливості прогнозування і відстеження впливу різноманітних факторів на стійкість банку, вчені та економісти мають розробляти абсолютно нові методики для аналізу фінансової стійкості, або ж вдосконалювати старі. Робота в цих напрямках ведеться, як в Україні, так і закордоном. Ці методики часто радикально відрізняються, але в загальній сукупності доповнюють одна одну. Це дає можливість різним користувачам інформації винести власне рішення стосовно надійності тої чи іншої фінансової установи.

В статті розглянуто значення поняття фінансової стійкості, розглянуто сукупність факторів, що впливають в тій чи іншій мірі на стійкість банківської установи, описано основні нормативи НБУ для

визначення фінансової стійкості в банку, досліджено головні методики аналізу фінансової стійкості та фінансового стану банківської установи які застосовують не тільки в Україні, а і поза її межами.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанні аналізу фінансової стійкості банківської установи приділяли увагу такі відомі вчені, як Л.П. Бєлих, Ю. С. Довгаль, А.М. Герасимович, О.В. Дзюблюк, І.М.Васьковича, А.В. Максимова, І.Б. Івасів, Г.Т. Карчева, С. В. Онікієнко, О.І. Лаврушин, Ю.С. Масленченков, В.І. Міщенко, А.М. Мороз, Г.С. Панова, І.М. Парасій-Вергуненко, Л.О. Примостка, Т.О. Раєвська, Н.М. Шелудько, Т.С.Смовженко, О.Б. Ширінська, Н.П. Шульга, Р.І. Шіллер В.В. Коваленко, О.П. Тимошенко та інші. Отже, можна зробити висновок, що проблемами банківського сектору займаються значна кількість науковців на всіх його рівнях. Але з огляду на постійний та невпинний розвиток економіки і присутність багатьох дискусійних питань, дослідження фінансової стійкості потребує подальшого розгляду.

Метою дослідження даної статті є визначення сукупності факторів, що впливають на фінансову стійкість, дослідження різних методів аналізу фінансової стійкості, як в Україні, так і поза її межами та їх ефективності, надання рекомендацій стосовно подальшого можливого розвитку у сфері аналізу фінансової стійкості фінансової організації.

Виклад основного матеріалу. Питанню фінансової стійкості банківської установи приділяють велике значення безліч вітчизняних та закордонних вчених. Часто, фінансову стійкість банку ототожнюють з поняттям фінансового стану, але це не є правильним. Під терміном «фінансовий стан» прийнято розуміти ситуацію в певний суворо визначений відрізок часу. Це абсолютно стала характеристика показників діяльності банку на певну дату, тоді як фінансова стійкість більш широке поняття, яке розглядає ситуацію в динаміці. Існує також значна кількість визначень фінансової стійкості як економічної категорії.

На нашу думку, найбільш повно характеризує поняття «фінансова стійкість», визначення, яке приведене С.П. Вольською: фінансова стійкість банку – це інтегральна динамічна характеристика, що передбачає сталий розвиток банку в обраному стратегічному напрямі та його здатність в стислі терміни повернутися до рівноважного (або близького до нього) фінансового стану після виходу з нього під впливом несприятливих чинників [1, С. 806].

Головними складовими фінансової стійкості визнають ліквідність, достатність капіталу, якість активів, рентабельність та платоспроможність.

Як відзначає Ю.С. Довгаль та Р. Шиллер не існує загальноприйнятої та чіткої класифікації факторів, що впливають на фінансову стійкість [3, С. 130]. З кожним роком виникають все нові та нові загрози для банківської діяльності, окрім раніше відомих. Їх поділяють на зовнішні та внутрішні, які також називають екзогенними та ендогенними. На рисунку 1 показана авторська класифікація основних факторів впливу на фінансову стійкість банківських установ.

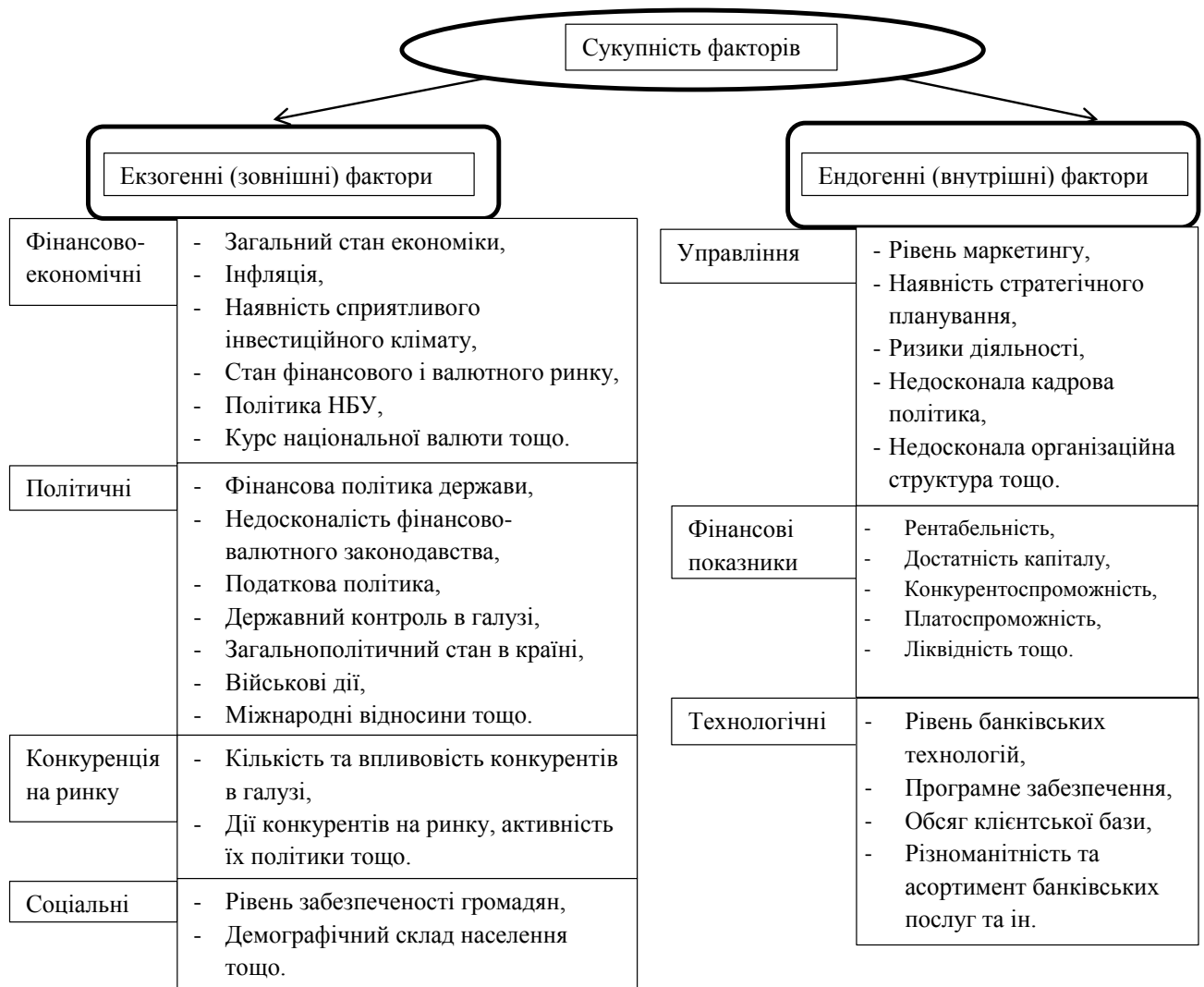

Рис. 1. Екзогенні та ендогенні фактори фінансового стану банку
(розроблено автором).

Фінансова стійкість це багатоскладове поняття, що включає стійкість банківського капіталу, організаційної структури, стійкість активів тощо.

В сучасних обставинах є ряд негативних чинників, що впливають на фінансову стійкість банку. До них відносять гостру залежність фінансових установ від іноземних інвестицій, недостатність капіталізації активів, висока вартість послуг, що надається банками, низьку якість активів, зростання частки банківських ризиків у зв'язку з нестабільністю економічної та політичної ситуації в країні та ін.

НБУ встановив певні нормативи, що регулюють показники фінансової стійкості банку, згідно з Постановою НБУ №368 «Про затвердження інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні» від 28.08.01 р. [2].

Були розроблені дві групи ключових індикаторів для характеристики загального стану банківської системи у розрізі її взаємовідносин з іншими складовими економіки країни та стану самої банківської системи. Головні індикатори фінансової стійкості показані на рисунку 2.

Україна: Індикатори фінансової стійкості та довідкові дані			Період				
Основні індикатори: в процентах, у базисних пунктах; довідкові ряди даних: млн.грн.			2013 (4	2014 (4	2015 (4	2016 (1	2016 (2
Код		База консо-лідації	квартал)	квартал)	квартал)	квартал)	квартал)
Основні ІФС депозитних корпорацій							
I1	Співвідношення регулятивного капіталу до зважених за ризиком активів ¹	CBDI	18,26	15,60	12,31	12,03	13,03
I2	Співвідношення регулятивного капіталу 1 рівня до зважених за ризиком активів ¹	CBDI	13,89	11,21	8,30	8,19	8,96
I3	Співвідношення недіючих кредитів ² без урахування резервів до капіталу	CBDI	30,65	61,07	129,02	102,57	93,58
I4	Співвідношення ³ недіючих кредитів до сукупних валових кредитів	CBDI	12,89	18,98	28,03	29,69	30,37
I5	Співвідношення кредитів за секторами економіки до сукупних валових кредитів						
926S	Частка в сукупних валових кредитах: Резиденти	CBDI	98,72	96,05	94,54	95,00	96,33
DT00	Частка в сукупних валових кредитах: Депозитні корпорації	CBDI	1,99	1,14	0,72	0,49	0,72
OF00	Частка в сукупних валових кредитах: Інші фінансові корпорації	CBDI	2,05	2,38	1,49	1,47	1,45
GG00	Частка в сукупних валових кредитах: Сектор загального державного управління	CBDI	0,63	0,46	0,32	0,28	0,25
NF00	Частка в сукупних валових кредитах: Нефінансові корпорації ⁴	CBDI	73,48	72,42	75,29	76,32	77,45
OD00	Частка в сукупних валових кредитах: Інші сектори-резиденти	CBDI	20,57	19,65	16,72	16,43	16,46
NR00	Частка в сукупних валових кредитах: Нерезиденти	CBDI	1,28	3,95	5,46	5,00	3,67
I6	Норма прибутку на активи ⁵	CBDI	0,26	-4,24	-5,54	-2,39	-1,96
I7	Норма прибутку на капітал ⁶	CBDI	1,72	-31,95	-65,51	-25,93	-19,96
I8	Співвідношення процентної маржі до валового доходу	CBDI	58,56	48,46	39,00	59,38	55,94
I9	Співвідношення непроцентних витрат до валового доходу	CBDI	65,95	59,85	54,40	76,42	70,93
I10	Співвідношення ліквідних активів ⁷ до сукупних активів	CBDI	20,63	26,40	33,00	35,56	38,41
I11	Співвідношення ліквідних активів ⁸ до короткострокових зобов'язань	CBDI	89,11	86,14	92,87	89,54	88,69
I12	Співвідношення чистої відкритої позиції в іноземній валюті до капіталу	CBDI	6,94	31,69	136,03	134,33	122,49

Рис. 2. Основні індикатори фінансової стійкості в Україні (4 кв. 2013-2 кв. 2016) (складено автором на основі даних НБУ).

Як можна бачити з рис. 1, більшість показників показують падіння, порівняно з попередніми роками, що свідчить про незадовільну ситуацію в банківському секторі.

Для своєчасного визначення фінансового стану банківської установи були розроблені різноманітні методи, що дають внутрішнім та зовнішнім користувачам більш глибоке розуміння ситуації. Вони у більшості випадків доповнюють один одного, а для отримання оптимальної кількості релевантної інформації часто застосовують декілька методик одночасно, оскільки єдиної комплексної системи немає. В таблиці 1 представлена методи оцінки фінансової стійкості банківської установи.

Таблиця 1.

Методи оцінки фінансової стійкості банківських установ та країни де їх застосовують (розроблено автором).

№	Назва методу	Країни, що застосовують	Особливості
1	Статистичний метод	США, Франція	Були розроблені системи SAABA (Франція) та GMS (США).
2	Стрес-тестування	Країни-члени МВФ, США, Україна.	Набув популярності після оприлюднення результатів США в 2009 р. та ЄС в 2010 р.
3	Макропруденційний аналіз	Країни-члени МВФ, США	Відносно новий метод, що відноситься до комплексного аналізу стану банківської системи.
4	Експертний аналіз	Країни СНГ, ЄС, Україна, Росія	Система оцінки фінансової стійкості банків Російської Федерації базується в більшій частині на методі експертних оцінок.
5	Коефіцієнтний аналіз	США, Німеччина, ЄС, Україна	Система BAKIS в Німеччині яка включає 47 коефіцієнтів; Система BMS в США, яка має 39 коефіцієнтів та 35 параметрів.
6	Факторний аналіз	Країни СНГ, Україна, Польща	Факторний аналіз дає можливість прогнозування загальних тенденцій банківської діяльності.
7	Система рейтингових оцінок (поділяється на	США, Франція, Італія, Україна, Росія, Польща	Інсайдерські - UBSS, ROCA, BOPEC, SAMEO; дистанційні - CAMELS,

	інсайдерський та дистанційний)		PATROL, CAEL, ORAP, CAMELS (в складі BASIC). Італія та Франція мають власні системи PATROL та O.P.A.P.
8	Система комплексних оцінок банківських ризиків	Великобританія, Нідерланди	Були розроблені системи RATE (Великобританія) та RAST (Нідерланди).
9	Дискримінантний аналіз	ЄС, Україна, Росія	У 2000 р. – багатофакторна модель Юджина Кочака, у 2008 р. 6-факторна модель Ердогана.
10	Інтегральний аналіз	Україна, Польща, країни СНГ	Метод давно відомий в Україні, є достатньо простим і досить популярним.
11	Структурно-функціональний аналіз	ЄС, Україна, Росія	Система структурних індикаторів базується на розрахунках, що проводяться на основі оприлюдненої фінансової звітності.

Серед перелічених методів такі як коефіцієнтний, факторний, інтегральний, експертний, метод рейтингування вже давно відомі і активно застосовуються фінансовими аналітиками України. Але є і більш нові і сучасні методи, які діють закордоном. У таблиці 2 представлена коротка характеристика різних методів та їх переваги і недоліки.

Таблиця 2.

Характеристика методів аналізу фінансової стійкості (розроблено автором на основі зазначених в таблиці посилань).

№	Назва	Коротка характеристика	Недоліки	Переваги
1	Статистичний метод	Базується на відстеженні результатів коливань певної сукупності обраних показників за певний період. Головною тезою є те, що на основі закономірностей минулих подій можна спрогнозувати діяльність організації на наступні періоди.	Не дає точних результатів для короткотермінових періодів. Не є точним методом для відстеження ризику в короткотерміновому	Дає високу вірогідність прогнозу результатів для довгострокових періодів.

			періоді.	
2	Стрес-тестування	Його впровадження розпочалося в після кризовий період в 2009-2010 роках. Першою країною, що застосувала його на державному рівні були США. Як пишуть І.Б. Івасів та А.В. Максимова, центральні банки різних країн і в тому числі України, вводять практику стрес-тестування банків на регулярній основі [7, С. 206]. Але в більшості випадків результати подібного тестування носять виключно конфіденційний характер. Існує два головних види стрес тестування. Методи «згори-вниз» та «знизу-вгору».	Обмеженість доступу до результатів. Можливість викривлених та неточних результатів.	Можливість прогнозування діяльності в наступних періодах.
3	Макропруденційний аналіз	Метод проведення постійного моніторингу, комплексного аналізу стану фінансової системи, її внутрішніх взаємозв'язків, взаємодії з реальним сектором, тощо. Заснований на дослідженні ринку та аналізі макроекономічної інформації: основних ринків активів, діяльності фінансових посередників, макроекономічного розвитку, потенційних дисбалансів і системних ризиків.	Обмежений доступ до результатів, не дає точної характеристики ризиків по окремих банківській установі	Дає розуміння ефективності взаємозв'язкі в всередині фінансової системи та їх недоліки.
4	Експертний	Експерти особисто обирають певну сукупність критеріїв, що на їх думку є основними. Вони мають характеризувати різні складові діяльності	Висока можливість помилки через людський	Легкість розрахунку, доступність і зрозумілість.

		банку. Після розрахунку показників, експерти встановлюють вагомість кожного і його вплив на фінансову стійкість. Ситуація в банку є оптимальною, якщо комплексний індикатор рівний 100.	фактор.	
5	Коефіцієнтний	Базується на співставленні даних статей фінансової звітності за період. Більшість нормативів НБУ розраховують саме із застосуванням цього методу. Також включає в себе якісно-структурний аналіз. Як відзначає в своїй роботі С.П. Вольська, найбільш повну картину про стан банківської установи, її надійність та стійкість дає саме розгорнутий коефіцієнтний аналіз[2, С. 180].	Головним недоліком є недостатній рівень складності цієї методики, результати будуть зрозумілі лише професіональним користувачам.	Найбільш точний та повноцінний результат проведеного аналізу.
6	Факторний	Факторний аналіз – це давно відомий але не менш популярний метод для оцінки рівня фінансової стійкості. Він представляє сукупність факторів. Він може показати не тільки те, що в фінансовій установі виникли проблеми, але і розкриває її причину.	Математично - статистичний метод що потребує спеціалізованих знань для складного розрахунку.	Висока точність результатів.
7	Система рейтингових оцінок (поділяється на інсайдерський та дистанційний)	Полягає в тому, що після проведеного аналізу установі присвоюють певну оцінку, що показує ефективність або неефективність її діяльності на базі основних показників. Його часто називають додатковим методом, оскільки на його базі можна	Деяка неточність та викривлення інформації.	Безперечно позитивною складовою цього метода є його зрозумілість широкому загалу і доступність.

		оцінити загальний стан банківського сектору. Метод рейтингування поділяється на дві частини – інсайдерську та дистанційну. Найбільш відомими і популярними на Україні є рейтинг CAMELS та рейтинг, що побудований за системою Кромонава. НБУ у своїй діяльності керується саме рейтинговою системою CAMELS (Положення про порядок визначення рейтингових оцінок за рейтинговою системою CAMELS №171 від 08.05.2002 р.) [1].		
8	Система комплексних оцінок банківських ризиків	Це система, що включає в себе певні головні ризикові показники (10 або 9 в залежності від системи), за допомогою яких стає можливим аналіз усієї сукупності банківських установ. На кінцевому етапі аналізу стає можлива комплексна оцінка банківських ризиків для всього сектору. В банківській системі Великобританії, після фінальної оцінки ризикових факторів, складається матриця ризиків (включає в себе чотири поля), яка показує співвідношення цих факторів [6, С.4].	Складність у використанні через необхідність постійного тестування системи.	Можливість надання прогностиві оцінки на заданому часовому проміжку.
9	Дискримінантний аналіз	На основі дискримінантного аналізу дослідники прокладають кордон між банками, що ефективно здійснюють свою діяльність і	Математично - статистичний метод що потребує	Може бути переведений в графічну модель та достатньо

		є достатньо стійкими, та їх конкурентами, що мають певні проблеми. Цей метод застосовують переважно для аналізу банківського сектору в цілому, оскільки він втрачає свою результативність при аналізі конкретного банку.	спеціалізован их знань для складного розрахунку.	зрозумілий для користувачів .
10	Інтегральний аналіз	Аналіз фінансової стійкості проводиться на основі зважування базових фінансових коефіцієнтів на відповідні вагові коефіцієнти, отримані результати додають чи помножують для визначення остаточної оцінки [4, С. 1140].	Правильність визначення вагових коефіцієнтів.	Достатня легкість методу, єдиний результат оцінювання.
11	Структурно-функціональний аналіз	Базується на дослідженні економічних зв'язків між банками в рамках єдиного цілого. Банки поділяють на групи, кожній з яких характерні певні ризики, які можуть відрізнитися в залежності від групи.	Не дає повного і ґрунтовного результату, можна використовувати як додатковий аналіз.	Показує особливості взаємозв'язкі в у банківському секторі.

Як відзначає І.Б. Івасів, через відсутність єдиного, узагальненого показника для визначення фінансової стійкості банку, аналітики використовують різні системи її моніторингу [5, С. 76]. Вибір методу залежить передусім від кінцевої цілі, мети та власних вподобань.

В 2008 році, на хвилі кризи, Берзен Ейгі Ердоган з Туреччини розробив виключно нову систему показників, що мала оцінювати фінансову стійкість банку на основі дискримінантного аналізу. Вона включала 20 загальних факторів, але лише шість з них були найбільш суттєвими. Дана модель прораховує ймовірність банкрутства на 95%. Дана модель має наступний вигляд:

$$XB = -13,2074 + 0,6261 \times C2 - 2,1699 \times C12 + 9,4295 \times C14 + 5,5284 \times C16 + 2,3612 \times C17 - 1,7048 \times C19$$

(1)

Де, ХБ – показник ймовірності банкрутства; С2 – (власний капітал + загальний дохід)/(депозити + недепозитні фонди); С12 – чистий прибуток (збиток)/ активи; С14 – чистий прибуток (збиток)/ власний капітал; С16 – процентні доходи / процентні витрати; С17 – непроцентні доходи / непроцентні витрати; С19 – резерви на втрати за кредитами / всього кредитів.

Найбільше значення рівне 0,5. Якщо розрахований показник менше нормативного значення банк може зіткнутися з проблемою банкрутства.

Загалом з усіх діючих на території України банків близько 80 знаходяться в процесі банкрутства. Відповідно до рейтингу Мінфіна, що складений за результатами другого кварталу 2016 р. (табл. 3), з усієї сукупності банків одними з найбільш надійними, що відзначають експерти, є Креді Агріколь Банк, Райфайзен Банк Аваль, Ощадбанк, Приватбанк, ПУМБ, Альфа-Банк та інші.

Таблиця 3.
Рейтинг надійності банків України, відповідно до даних міністерства фінансів
(складено автором на основі даних Мінфіну).

№	Банк	Загальний рейтинг	Стресостійкість	Лояльність вкладників	Корекція аналітиків	№ по розміру активів (НБУ)
1.	Креді Агріколь Банк	4.91	4.40	4.40	0.50	15
2.	Альфа-Банк	4.52	3.40	4.60	0.50	7
3.	Мегабанк	4.22	2.70	4.20	0.75	22
4.	Кредобанк	4.15	3.80	4.50	0.00	19
5.	ПроКредит Банк	4.15	3.80	4.50	0.00	17
6.	Укргазбанк	4.03	3.30	3.80	0.50	8
7.	УкрСіббанк	4.00	3.60	4.40	0.00	9
8.	Райффайзен Банк Аваль	3.87	4.50	4.20	-0.50	4
9.	Укрсоцбанк (UniCredit)	3.80	3.10	4.50	0.00	6

	Bank™)					
10	Правекс-банк	3.76	3.30	3.20	0.50	26

Як описує в своїй праці С. В. Онікієнко, однією з загроз для фінансової стійкості банківських установ, експерти називають асиметричність інформації. Через те, що більшість комерційної інформації (наприклад про якість активів, рівень кредитного ризику тощо) є таємницею вкладники не можуть вірно оцінити надійність банку [8, С. 114]. І при виникненні певної, можливо навіть неправдивої, інформації про проблеми з ліквідністю банку, вкладники починають масово забирати свої заощадження. В таких випадках фінансова установа може дійсно опинитися в скрутному становищі. А через тісний зв'язок в банківському секторі, це може позначитися і на інших його учасниках, що врешті респ породить нову кризу.

Висновки. Отже, в результаті дослідження було з'ясовано, що фінансова стійкість банку формується під впливом різних зовнішніх та внутрішніх чинників. Існує широкий спектр різноманітних методів для оцінки фінансової стійкості банку. Всі вони мають свої переваги та недоліки. Але не зважаючи на подібний великий вибір, науковці продовжують роботу по вдосконаленню методик для виявлення нових, раніше не врахованих факторів, що можуть спричинити ризик банкрутства.

Національні методи аналізу фінансової стійкості базуються на стандартах та нормативах, а також індикаторах фінансової стійкості, що запроваджуються та контролюються НБУ. На сьогодні в Україні використовують коефіцієнтними, факторний, інтегральний методи, а також систему рейтингових оцінок та стрес-тестування банків.

В результаті оцінки досвіду України та інших країн, для ведення прибуткового та адекватного банківського бізнесу необхідна певна єдина, правдива та цілісна система по оцінці фінансової стійкості установи, яка може дати правдиві та точні результати, і може бути доступна стороннім

користувачам. Для розробки подібної моделі варто особливу увагу приділити математико-статистичним методам та системі комплексних оцінок, які включають в себе можливість прогнозування. Наразі, діюча модель занадто громіздка і не дає реального бачення ситуації зовнішнім користувачам, оскільки базується на кварталних та річних даних фінансової звітності.

На думку автора, найбільш ефективною буде вдосконалена модель дискримінантного аналізу, що буде включати оцінку комплексних показників системи та дані рейтингів. В майбутньому необхідно створити модель, що буде базуватися на певній кількості головних показників (до десяти) і буде давати швидку оцінку поточної ситуації. Це дасть можливість менеджерам українських банків адекватно та вчасно приймати управлінські рішення, спираючись на найсвіжіші данні, які будуть постійно оновлюватися.

Список використаної літератури

1. Положення НБУ №171 Про порядок визначення рейтингових оцінок за рейтинговою системою CAMELS від 08.05.2002 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0171500-02>.
2. Постанова НБУ № 368 Про затвердження інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні від 28.08.2001 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01>.
3. Вольська С.П. Визначення фінансової стійкості банку/ С.П. Вольська// Миколаївський Національний Університет Імені В.О. Сухомлинського. – 2015. - Випуск 4. - С.806-809.

4. Вольська С.П. Порівняльна характеристика методів оцінювання фінансової стійкості банку/С.П. Вольська// Серія Економічні Науки. – 2015. - №10, частина 1. - С. 178-181.
5. Довгаль Ю.С., Чамара Р.О., Сутність фінансової стійкості комерційного банку та ефективні шляхи її забезпечення/ Ю.С. Довгаль, Р.О. Чамара// Фінансовий простір. – 2015. - № 1 (17) - С. 130-134.
6. Єріс Л. М., Крухмаль О. В., Основні методологічні підходи до визначення і оцінки фінансової стійкості банківської установи [Текст] / Л.М. Єріс, О.В. Крухмаль // Економіка: проблеми теорії та практики :збірник наукових праць, Дніпропетровський національний університет. –2007. – № 231. – С. 1138-1144.
7. Івасів І.Б., Максимова А.В., Макроекономічне стрес-тестування банків: сутність, підходи та основні етапи/ І.Б. Івасів, А.В. Максимова // Фінанси, Облік і Аудит. - 2011. - № 18 - С.75-85.
8. Лисенок О.В. Зовнішні системи оцінювання ризикованості банківської діяльності/О.В. Лисенок// Вісник ЖДТУ. – 2009. - № 1 (47). - С. 182-185.
9. Максимова А.В. Оцінка фінансової стійкості банку: методичні підходи до аналізу та проблеми їх застосування/А.В. Максимова// Науковий Вісник Херсонського Державного Університету. – 2014. - №8, частина 3. - С. 205-208.
10. Онікієнко С.В., Асиметричність інформації, фінансова стабільність і потреба в регулюванні банківської діяльності/С. В. Онікієнко// Фінанси, Облік і Аудит. - 2012. - № 20. - С. 111-121.

References

1. The National Bank of Ukraine (2002), Position of the National Bank of Ukraine № 171 "On the procedure for determination of ratings for the

- CAMELS rating system", available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0171500-02>.
2. The National Bank of Ukraine (2001), Resolution of the National Bank of Ukraine № 368 "On approval of guidelines on regulation of banks in Ukraine", available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01>.
 3. Dovhal, Y.S., Chamara, R.O. (2015), "Essence financial stability of commercial banks and effective ways of providing", *Finansovyy prostir*, vol. 1 (17), 130-134.
 4. Maximova, A.V. (2014), "Assessment of financial stability of the bank, methodical approach to problem analysis and their applications", *Naukovyy Visnyk Khersons'koho Derzhavnoho Universytetu*, vol. 8, no. 3, 205-208.
 5. Volska, S.P. (2015), "Comparative characteristics of methods for assessing the financial stability of the bank", *Seriya Ekonomichni Nauky*, vol. 10, no 1, 178-181.
 6. Ivasiv, I.B., Maksimova, A.V. (2011), "Macroeconomic stress testing of banks: the nature, approaches and main stages", *Finansy, Oblik I Audyt*, vol. 18, 75-85.
 7. Volska, S.P. (2015), "Determining the financial stability of the bank", *Mykolayivs'kyi Natsional'nyy Universytet Imeni V.O. Sukhomlyns'koho*, no. 4, 806-809.
 8. Onikiyenko, S.V. (2012), "Asymmetric information, financial stability and the need for regulation of banking", *Finansy, Oblik I Audyt*, vol. 20, 111-121.
 9. Lysenok, O.V. (2009), "External risk assessment system Banking", *Visnyk ZhDTU*, vol. 1 (47), 182-185.
 10. Yeris, L.M., Kruhmal, A.V. (2007), "Basic methodological approaches to determining and assessing financial stability of the banking institution", *Ekonomika: problemy teorii ta praktyky: zbirnyk naukovykh prats'*, *Dnipropetrovs'kyi Natsional'nyy Universytet*, vol. 231, 1138-1144.